

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.08.1967, sp. zn. 4 Cz 86/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.86.1967.1

Číslo: 10/1968

Právní věta:

Skutočnost, že polnohospodársky majetok združený na spoločné obhospodarovanie v JRD alebo v bezplatnom užívaní socialistickej organizácie neprináša vlastníkovi bezprostredný výnos z majetku, odráža sa to v rozhodnutí štátneho notárstva podľa § 39 not. por. len v tom, že výplaty dedičských podielov ostatným dedičom z takéhoto majetku možno podmieniť pre prípad vyčlenenia zo spoločného hospodárenia či užívania socialistickou organizáciou. Toto podmienenie výplaty dedičských podielov žiadnemu zákonnému predpisu neodporuje. Avšak určenie výšky výplat dedičských podielov musí byť v rozhodnutí podľa § 39 not. por. vykonané konkrétne, a to s prihliadnutím na právoplatné rozhodnutie štátneho notárstva podľa § 37 ods. 1 not. por.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.08.1967

Spisová značka: 4 Cz 86/67

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 37

§ 39

§ 40 40/1964 Sb. § 484

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Poručitelka A. Ch. zomrela 12. 11. 1965 bez zanechania záveti. Jej dedičmi zo zákona boli manžel A. Ch. a vnučka mal. R. Ch. Predmetom dedičstva po poručiteľke boli poľnohospodárske a lesné pozemky vo výmere 4 ha 81 á, združené na spoločné obhospodarovanie v JRD Č.

Dedičia po poručiteľke sa v konaní o dedičstve nedohodli o tom, kto z dedičov prevezme poľnohospodársku a lesnú pôdu poručiteľky a neuzavreli ani inú dohodu.

Štátne notárstvo vydalo potom rozhodnutie, ktorým s poukazom na ustanovenie § 39 ods. 3 not. por. potvrdilo nadobudnutie dedičstva manželovi poručiteľky A. Ch., a to zatiaľ bez povinnosti výplaty spoludedičke k vyporiadaniu dedičstva, ale s tým, že ak bude v budúcnosti z týchto nehnuteľností

niečo vykúpené alebo vyvlastnené, potom z tejto náhrady bude polovica patriť i dedičke R. Ch.

Najvyšší súd rozhodol pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že týmto rozhodnutím štátneho notárstva, ktoré nadobudlo právoplatnosť, bol porušený zákon a toto rozhodnutie zrušil.

Z odôvodnenia:

Podľa § 39 ods. 3 not. por., ak nedošlo medzi dedičmi k dohode o vyporiadaní dedičstva, potom štátne notárstvo rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol a pritom môže tiež určiť povinnosť dedičov vyplatiť čiastky potrebné na vyporiadanie dedičstva. Tak postupuje štátne notárstvo vždy, ak nedošlo k vyporiadaniu dedičstva takým spôsobom, aby majetkové hodnoty z dedičstva zodpovedali u každého z dedičov jeho dedičskému podielu. Ani pri prejednávaní dedičstva s poľnohospodárskym majetkom nie je odlišnej úpravy v tom zmysle, že by bolo možné pri vyporiadaní dedičov podľa § 39 ods. 3 not. por. rozhodnutím štátneho notárstva znížiť podiely ostatných dedičov, ktorí poľnohospodársky podnik alebo poľnohospodársku pôdu nepreberajú. Skutočnosť, že poľnohospodársky majetok združený na spoločné obhospodarovanie v JRD alebo v bezplatnom užívaní socialistickej organizácie neprináša vlastníkovi bezprostredný výnos z majetku, odráža sa v rozhodnutí štátneho notárstva podľa § 39 not. por. len v tom, že výplaty dedičských podielov ostatným dedičom z takéhoto majetku možno podmieniť pre prípad vyčlenenia zo spoločného hospodárenia či užívania socialistickej organizáciou. Toto podmienenie výplaty dedičských podielov žiadnemu zákonnému predpisu neodporuje. Avšak určenie výšky výplat dedičských podielov musí byť v rozhodnutí podľa § 39 not. por. vykonané konkrétne, a to s prihliadnutím na právoplatné rozhodnutie štátneho notárstva podľa § 37 ods. 1 not. por. o všeobecnej cene majetku poručiteľa, výške jeho dlhov a čistej hodnote dedičstva v dobe smrti poručiteľa.

Nepostupovalo teda v prejednávanom prípade správne Štátne notárstvo v Košiciach ani v tom, že výšku výplaty dedičského podielu dedičky, ktorá neprevzala poľnohospodársky majetok poručiteľky, neurčilo s prihliadnutím na čistú hodnotu dedičstva a že ju urobilo s prihliadnutím na neistej budúcej udalosti. Podmienenosť výplaty potom nesprávne obmedzenie viazalo len na jednu z foriem do úvahy prichádzajúcich možností opätovného bezprostredného výnosu z majetku, ktorý získal dedič prevzatím poľnohospodárskeho majetku poručiteľky, takže tým bola vylúčená výplata podielu spoludedičky, napr. v prípade vyčlenenia zdedených poľnohospodárskych pozemkov zo spoločného hospodárenia.

Pretože štátne notárstvo pri svojom postupe v konaní o tejto dedičskej veci a pri svojom rozhodovaní o nej nevychádzalo zo skutočného stavu veci, čo mohlo mať vplyv na správne uplatnenie zásad prejednávania dedičstva s poľnohospodárskym podnikom alebo poľnohospodárskou a lesnou pôdou (v zmysle § 40 not. por.) a zásad vyporiadania dedičov (v zmysle § 484 o. z. a § 39 not. por.) a nesprávne si vyložilo otázku výplaty čiastok na vyporiadanie podielov dedičov v prípade dedičstva s poľnohospodárskym majetkom združeným na spoločné hospodárenie, porušilo tým zákon v ustanoveniach § 1, 4 ods. 1, § 39 ods. 3, § 40 not. por. v súvislosti s § 484 ods. 1, 2, § 473 o. z.